

آینا ناباروری دیگر وجود ندارد

زمانی که گفته می‌شود ناباروری وجود ندارد به این معناست که تمام کسانی که برای درمان ناباروری مراجعه می‌کنند، تحت درمان قرار می‌گیرند.رئیس انجمن ناباروری ایران می‌گوید: «اگر قبلا مردی مراجعه می‌کرد که اصلا اسپرم نداشت تحت درمان قرار نمی‌گرفت و می‌گفتیم شما نتیجه نمی‌گیرید، اما هم‌اکنون شرایط متفاوت شده و اقدام برای درمان او انجام می‌شود.» در نتیجه ما فقط می‌توانیم بگوییم که مراجعه‌کننده را درمان می‌کنیم ولی بر بارداری صد درصدی وی نیست.

درمان‌هایی که نتیجه نمی‌گیرد

یک زوج بعد از ازدواج‌شان زمانی تصمیم به بچه‌دارشدن می‌گیرند در صورتی که بارها برای بارداری اقدام کنند و به نتیجه نرسند به پزشک مراجعه می‌کنند و پزشک هم به‌دنبال علت می‌گردد. درمان‌های ناباروری در مرحله اول کارهای ساده و سطحی با اقدامات سنتی طب جدید است، ولی از مرحله‌ای به بعد شرایط وارد فاز جدیدی از درمان می‌شود که نیاز به استفاده از تکنولوژی آزمایشگاهی است.

دکتر محمدابراهیم پارسانژاد، رئیس انجمن ناباروری به «شهرود» می‌گوید: «وقتی یک زوج ازدواج می‌کنند در ماه اول ازدواج حدود ۱۵درصد، در ۶ماهه اول حدود ۵۰درصد و در ۸ماه حدود ۷۰درصد احتمال بارداری وجود دارد، اما بعد از یک سال انتظار داریم که صددرصد زوج، صاحب فرزند شوند. هرچند که این آمار کلی است، اما مشکل از جایی آغاز می‌شود که بعد از یک سال و با وجود اقدام برای بارداری، زوج باردار نشوند، به همین دلیل ابتدا از روش‌های معمولی و دارویی و پس از آن از روش‌های کمک باروری مانند IVF برای باردارشدن زوج استفاده می‌شود.» او با تأکید بر اینکه در کشور خودمان بیش از ۸۰مرکز ناباروری داریم، به این موضوع اشاره می‌کند که طبق آمار سازمان جهانی بهداشت بین ۳۵ تا ۴۰درصد از کل روش‌های کمک باروری به تولد یک نوزاد سالم و زنده منجر می‌شود.

پارسانژاد ادامه می‌دهد: «مفهوم این جمله این است که اگر بیماری برای بار اول تحت درمان IVF قرار می‌گیرد حدود ۶۵ تا ۷۰درصد نتیجه نمی‌گیرد و نباید این باعث شود که از ادامه درمان ناامید شود، چراکه بسیاری از افرادی که بار اول مراجعه می‌کنند باردار نمی‌شوند به‌شدت ناامید می‌شوند. درواقع یک زوج باید بدانند که قدم در راهی گذاشته‌اند که میزان موفقیت آن حدودا ۳۵درصد است و باید برای رسیدن به هدف همه راه‌های درمانی را سپری کنند.»

پروسه درمان باید از کجا آغاز شود

اگر زوجی یک یا دو سال از ازدواج‌شان می‌گذرد و تصمیم به بارداری می‌گیرند و بچه‌دار نمی‌شوند باید برای درمان به پزشک مراجعه کنند، چراکه در درمان ناباروری قرار می‌گیرند.

او به این موضوع اشاره می‌کند که در بسیاری از موارد هنوز علت بارداری مشخص نیست یعنی با وجود همه درمان‌هایی که انجام شده است، ولی نکات کوری وجود دارد که نمی‌دانیم دلیل آنها چیست. چرا فرد دچار ناباروری می‌شود و چرا برخی‌ها به انواع درمان‌ها جواب نمی‌دهند. درواقع ۱۵درصد ناباروری‌ها همین نکات کوری هستند که هیچ دلیلی برای آنها پیدا نمی‌شود. اما با وجود این، برای همه افرادی که دچار ناباروری هستند روش‌های مختلف درمان استفاده می‌شود. او توضیح می‌دهد که بخشی از عدم‌ناباروری‌ها ژنتیک است؛ یعنی رحم مادر انواع روش‌های درمانی را نمی‌پذیرد. این مشکلات در جنوب ایران بیشتر دیده می‌شود. پر مویی، چاق بودن و حتی رنگ تیره پوست و افرادی که در معرض دیابت هستند سخت‌تر از دیگران به روش‌های کمک بارداری واکنش نشان می‌دهند.

پروسه درمان هزینه‌بر است

او در مورد هزینه‌های درمانی ناباروری می‌گوید: «خوشبختانه وزارت بهداشت حسب سیاستگذاری کل مملکت به این نتیجه رسید که جمعیت در حال پیر شدن است و بودجه‌هایی برای آن درنظر گرفته شده است. ورود به سیستم درمان، از طریق وزارت بهداشت است و راهکارهای درمانی با هزینه دولت انجام می‌شود.» او تأکید می‌کند که زوج‌هایی که به پزشک مراجعه می‌کنند باید این را بدانند که اصلا نیاز به اصرار وجود ندارد و پزشک اقدامات لازم برای درمان را انجام می‌دهد، اما در این مسیر صبر و بردباری، لازمه درمان ناباروری است.

بی‌حرکتی و بی‌تحرکی ، تغذیه نادرست، استفاده از چربی‌ها و غذاهای سریع و غذاهایی که سرخ‌کرده هستند از عواملی است که باعث ناباروری می‌شود.» این پزشک متخصص به بحث شب‌زنده‌داری نیز اشاره کرده و ادامه می‌دهد: «بی‌خوابی‌های شبانه باعث کاهش هورمون ملاتونین می‌شود که درواقع ترشح به‌موقع آن برای باروری تأثیرگذار است. درواقع اگر آگاهی‌رسانی به‌درستی انجام شود، خودمراقبتی افزایش پیدا خواهد کرد.»

مسائل اجتماعی وتأثیر آن بر باروری

داشتن شغل و شرایط مناسب اقتصادی یکی از عواملی است که در میزان باروری تأثیرگذار است. گاهی اوقات افراد فکر می‌کنند شغلی ندارند، هزینه شخصی ندارند و نمی‌توانند فرد مناسبی برای ازدواج پیدا کنند، در چنین مواردی می‌توانند از فریز تخمک و جنین استفاده کنند. هم‌اکنون در بسیاری از کشورهای جهان از این روش برای افزایش جمعیت استفاده می‌کنند.

فریمانی به این موضوع اشاره می‌کند که شرکت‌های بزرگ مثل آپل و آمازون به کارمندان خانمش پیشنهاد می‌دهد که از فریز تخمک‌شان استفاده کنند چراکه با بالا رفتن سن، قدرت باروری آنها کاهش پیدا می‌کند و به همین دلیل بحث فریز تخمک، مسئله مهمی است که با آگاهی‌رسانی می‌تواند به افزایش جمعیت کمک کند. به اعتقاد او ناباروری ازجمله مشاغلی است که با شرم اجتماعی روبه‌رواست:«یک نفر در یک میهمانی می‌گوید آرتروز، پادرد یا سرم درد می‌کند، اما هیچ‌کسی در جمع نمی‌گوید من ناباروری دارم یا از مشکل صرعش صحبتی نمی‌کند. چون در مورد برخی از بیماری‌ها یک انگ یا پایه اجتماعی وجود دارد که باعث می‌شود زوجین دیرتر به مراکز ناباروری مراجعه‌کنند.»

او ادامه می‌دهد: «زوج‌های نابارور معمولا زمانی طولانی را در راه درمان‌های غیرعلمی طی می‌کنند و از دست می‌دهند در حالی‌که خیلی مهم است که اگر فردی سن بالایی دارد یا چهار سال اقدام به بارداری کرده و موفق به فرزندآوری نشده‌زمان را از دست ندهد و حتما به مراکز ناباروری مراجعه‌کند.»

به اعتقاد این پزشک متخصص، ممکن است برخی از روش‌ها با دارودرمانی حل شود.

درمان‌های دیگری هم وجود دارد که در صورتی که هر دو زوج قابلیت باروری خود را از دست داده‌اند و بیماری‌های غیرقابل درمانی دارند از آنها استفاده می‌شود؛ مانند اهدای تخمک و جنین. به این طریق افراد می‌توانند صاحب فرزند شوند. در چنین مواردی جنین‌های سالم شناسایی و این سبب می‌شود که فرزندان سالم و بدون مشکل به دنیا بیایند و این کمک بزرگی به زوجین می‌شود که این مشکل در مراکز ناباروری قابل انجام است.

گزارش «شهرود» از وضعیت درمان ناباروری در ایران در گفت‌وگو با کارشناسان

نازایی درمان می‌شود

📌 **«ملیحه محمودخواه»** قدیم‌ترها وقتی زوجی با مشکل ناباروری روبه‌رو می‌شد بار سفر می‌بست و با قرض و وام و فروش زمین و ملک، راهی کشوری می‌شد تا مشکلش را برطرف کند و بتواند طعم پدر و مادرشدن را بچشد، اما حالا داستان برعکس شده و این خارجی‌ها هستند که به کشور ما سفر می‌کنند تا رؤیای بچه‌دار شدن‌شان به واقعیت بپیوندد، چراکه ایران جزو ۱۰کشور برتر دنیا در درمان نازایی است و از آن مهم‌تر هزینه‌های درمان این بیماری در کشور ما نسبت به سایر کشورها به‌شدت پایین است. حالا وزارت بهداشت اعلام کرده که مسافران از ۱۶۴کشور تا به حال به ایران آمده‌اند که برخی بیماری‌های خود ازجمله نازایی را درمان کنند. این نشان می‌دهد که ما در این حوزه حرف‌های زیادی برای گفتن داریم.

قانونی‌که درمان ناباروری را تسهیل می‌کند

«قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» دهم آبان سال ۱۴۰۰ براساس اصل هشتادوپنجم قانون اساسی، تحت کمیسیون مشترک در مجلس شورای اسلامی، بررسی شد وپس از موافقت با اجرای آزمایشی آن به‌مدت هفت سال به‌تأیید شورای نگهبان رسید.

بر همین اساس نیز سال ۱۴۰۱ مبلغ ۱۲ هزار میلیارد تومان بودجه از سوی مجلس شورای اسلامی برای اجرای طرح‌های تشویقی قانون جوانی جمعیت اختصاص یافت، البته قرار شد که هزینه درمان زوج‌های نابارور به‌واسطه نقش مهم آنها در جبران بخشی از کاهش نرخ جمعیت، تا ۹۰ درصد از طریق بیمه‌ها تامین شود.

این رقم‌ها وقتی معنادار می‌شوند که بدانیم براساس آمارهای سازمان جهانی بهداشت در حدود ۴۰درصد از جمعیت بزرگسال با مشکل ناباروری دست‌وپنجه نرم می‌کنند. در ایران نیز ۳.۵ میلیون زوج ایرانی دچار نازایی هستند و برای درمان خود نیاز به دانش کافی و حمایت مالی دارند.

درمان‌های پیشرفته ناباروری در ایران

در هر حال درمان ناباروری و مشکل ناباروری چالشی است که در بسیاری از کشورهای جهان در حال افزایش است. این اتفاق در ایران نیز سال‌هاست به معضل تبدیل شده است چراکه در آن بحث کاهش جمعیت مطرح است. در سال‌های اخیر با مشکل موالید و کاهش جمعیت روبه‌رو هستیم هر چند که در سال قبل نسبت به سال‌های گذشته شیب کاهش جمعیت کمتر بود و درواقع کاهش جمعیت در سال ۱۴۰۲نسبت به ۱۴۰۱روند نزولی کمتری داشته است.»

دکتر کتایون فریمانی، رئیس مرکز ناباروری «امید»، به «شهرود» می‌گوید: «در ایران براساس آمارهای بانک جهانی نرخ رشد جمعیت ۱٫۶است یعنی ما جایگزینی برای جمعیت نداریم. به این معنا که زوجی که ازدواج می‌کنند اگر دو نوزاد به دنیا بیاورند جمعیت ثابت می‌ماند. درواقع در ایران این رقم حدود ۱٫۶بوده و در خیلی از کشورها مانند کره جنوبی این آمار به ۱٫۱کاهش یافته است. اما این مشکل مختص کشور ما نیست و در کل دنیا این موضوع وجود دارد. براساس آمارهای سازمان جهانی بهداشت، نرخ موالید در سال ۲۰۲۱در حدود ۲٫۲بوده است یعنی مقدار کمی از سطح جایگزینی و این را هم باید به یاد داشت که بیشترین آمار موالید، در کشورهای آفریقایی بوده است.

هزینه‌های نگران‌کننده درمان ناباروری

هزینه‌های درمان ناباروری موضوعی است که هر زوج نابارور نگران است، دکتر فریمانی به این موضوع اشاره می‌کند که هزینه‌درمان ناباروری در کشورهای اروپایی چیزی در حدود ۱۰تا ۱۵هزار دلار است و در کشورهای خاورمیانه این رقم به حدود ۶تا ۶هزار دلار می‌رسد، اما نکته این است که در ایران این رقم چیزی در حدود ۶۰۰و ۷۰۰دلار تنزل پیدا می‌کند.

درواقع می‌توان گفت به هر حال با پوشش بیمه‌ها دسترسی بیماران به درمان ناباروری شاید در کمتر کشوری به این سهل‌الوصولی باشد. در برخی از کشورها شاید درمان رایگان باشد، اما مثلا در کشوری مثل ایتالیا و فرانسه فرد باید سال‌ها در انتظار ارجاع به مراکز ناباروری بماند و هیچ‌گاه طعم بچه‌دار شدن را نچشد، درحالی‌که در ایران با این پوشش، فرد می‌تواند از این خدمات به سهولت استفاده کند.

به هر حال هم با بومی‌سازی مراکز خدمات ناباروری و هم با پیشرفت‌هایی که در سال‌های اخیر در کشور ما در همه زمینه‌ها داشته‌ایم، می‌توان به این نتیجه رسید که ایران در دسترسی به درمان و هزینه‌های آن نسبت به سایر کشورها سرآمدتر است. درواقع ایران در دسترسی به ناباروری از کشورهای درجه یک به شمار می‌رود.

درمان ناباروری
در ایران موفق
عمل کرده است

فاطمه کیخا،

فوق‌تخصص زنان و

نازایی با اشاره به اینکه

کشور ما در درمان

ناباروری، قدم‌های

بزرگی برداشته و ما

جزو ۱۰کشور بزرگ دنیا

در درمان ناباروری به

شمار می‌رویم. ورود

گردشگران سلامت برای

درمان ناباروری در کشور

ما جزو مواردی است که

موید این مطلب است.

او با اشاره به اینکه

اوایل، برخی برای

بچه‌دار شدن دچار

تردید می‌شوند، ادامه

می‌دهد: «جمعیت

نابارور در برابر افرادی که

می‌توانند بچه‌دار شوند،

آمار زیادی نیست.»

